

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

**IZVJEŠĆE O PRETHODNOM VREDNOVANJU
NACRTA PRIJEDLOGA NACIONALNOG PLANA BORBE
PROTIV SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI
ZA RAZDOBLJE OD 2021. DO 2027. GODINE**

Zagreb, srpanj 2021.

Naziv nacionalnog plana	Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine
Mjesec i godina izrade	Svibanj 2021.
Nositelj izrade	Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

Sadržaj

1.	SAŽETAK.....	1
2.	UVOD	2
3.	KONTEKST VREDNOVANJA.....	3
4.	METODOLOŠKI PRISTUP.....	4
5.	OPIS AKTA STRATEŠKOG PLANIRANJA, MJERA I PRORAČUNA	5
6.	ODGOVORI NA EVALUACIJSKA PITANJA	7
7.	ZAKLJUČAK I PREPORUKE	13
7.1.	Kvaliteta analize stanja, relevantnost i opravdanost.....	13
7.2.	Konzistentnost i unutarnja koherentnost	13
7.3.	Usklađenost sadržaja i metodologije Nacionalnog plana s Nacionalnom razvojnom strategijom.....	15
7.4.	Kvaliteta partnerskih konzultacija.....	16
8.	Literatura	17

1. SAŽETAK

Postupak prethodnog vrednovanja Nacionalnog plana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine (dalje: Nacionalni plan) proveo je Tim za vrednovanje sastavljen od unutarnjih stručnjaka tijela nadležnog za izradu akta strateškog planiranja koji nisu sudjelovali u njegovoj izradi. Članovi Tima za vrednovanje su Iva Munzar, voditeljica Službe za modernizaciju sustava socijalne skrbi, Marija Lukec Presker, voditeljica Službe za zaštitu djece, mladih i obitelji u riziku i Zvonimira Šamanić, viša stručna savjetnica u Službi za naknadu štete. Postupak prethodnog vrednovanja se provodio u razdoblju od ožujka do srpnja 2021. godine.

Prethodnim vrednovanjem evaluirao se proces izrade Nacionalnog plana te njegova struktura i sadržaj utvrđivanjem relevantnosti i opravdanosti, konzistentnosti, unutarnje i vanjske koherentnosti te kvalitete partnerskih konzultacija.

Evaluacijom je zaključeno kako su prioriteti, ciljevi i mjere, definirani aktom strateškog planiranja i pripadajućim Akcijskim planom, relevantni i opravdani te odražavaju realne i postojeće razvojne potrebe socijalno osjetljivih skupina utvrđenih programskim područjima.

U analizi stanja prema programskim područjima korišteni su adekvatni i vjerodostojni podaci te mjerljivi indikatori koji omogućuju jasno razumijevanje. Za praćenje uspješnosti provedbe ovog dokumenta potrebno uspostaviti pravovremenu dostupnost statističkih podataka u odnosu na propisane rokove za izvješćivanje.

Nacionalni plan je izrađen u skladu s propisanim okvirom kojim se uređuje sustav strateškog planiranja te je zaključeno da dokument sadrži optimalnu razinu unutarnje koherentnosti uspostavljenom logičkom vezom između jasno definiranih posebnih ciljeva, predviđenih razvojnih mjera i prioriteta, čime se pridonosi sustavnoj borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti opisanoj u programskim područjima.

Programska područja, prioriteti i posebni ciljevi te utvrđene razvojne potrebe i razvojni potencijali usklađeni su s mjerama definiranim u relevantnim nacionalnim i međunarodnim dokumentima.

U postupku izrade akta strateškog planiranja primijenjeno je načelo partnerstva uključivanjem predstavnika jedinica lokalne i područne samouprave, akademske zajednice i organizacija civilnog društva kao ključnih dionika u području borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti.

Nacrt Nacionalnog plana u više se navrata modificirao i kontinuirano nadopunjavao sukladno inputima uključenih dionika, a doprinosi i primjedbe Tima za vrednovanje također su implementirani u dokument tijekom postupka izrade.

2. UVOD

Svrha Izvješća o prethodnom vrednovanju nacrta prijedloga Nacionalnog plana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine (dalje u tekstu: Nacionalni plan) je predstaviti rezultate provedenog postupka vrednovanja tijekom izrade Nacionalnog plana te pripadajućeg Akcijskog plana za razdoblje od 2021. do 2024. godine te nastavno na rezultate i nalaz prethodnog vrednovanja definirati zaključke i preporuke za poboljšanje Nacrta dokumenta.

Prethodno vrednovanje Nacionalnog plana provodi se sukladno Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske i Pravilniku o provedbi postupka vrednovanja sa svrhom poboljšanja kvalitete izrade Nacrta akta strateškog planiranja pri čemu je posebna pozornost posvećena aspektima izrade dokumenta kako bi se postigla relevantnost i opravdanost, konzistentnost, koherentnost te partnerski pristup. Ova vrsta vrednovanja omogućava suradnju Tima za vrednovanje i nositelja izrade Nacionalnog plana, s ciljem implementiranja preporuka tijekom izrade Nacrta dokumenta.

Struktura izvještaja obuhvaća:

- *Sažetak* – sadrži informacije o najvažnijim rezultatima vrednovanja te zaključke i preporuke.
- *Uvod* – u kojem je navedena svrha izvješća o prethodnom vrednovanju te prikazana struktura izvještja.
- *Kontekst vrednovanja* – sadrži informacije o aktu strateškog planiranja uključujući razvojne potrebe i ciljne skupine na koje je usmjerena provedba dokumenta te informacije o povezanosti s nacionalnim i međunarodnim dokumentima te opis postupka vrednovanja.
- *Metodološki pristup* – kojim je objašnjen plan izvedbe vrednovanja i korištene metode vrednovanja, evaluacijska pitanja, kriteriji ocjenjivanja, informacija o korištenim izvorima i tehnicu prikupljanja podataka kao i o korištenim izvorima podataka.
- *Opis akta strateškog planiranja, mjera i proračuna* - sadrži informacije o oblikovanju akta uključujući prioritete, ciljeve i mjere, institucionalnom kontekstu i uključenim sudionicima u izradu akta, postojanju intervencijske logike te predviđenom proračunu Nacionalnog odnosno Akcijskog plana.
- *Odgovore na evaluacijska pitanja* – sadrži prikaz odgovora na prethodno definirana evaluacijska pitanja, analizu i raspravu o pokazateljima u odnosu na definirane kriterije ocjenjivanja te analizu i raspravu korištenim podacima o potrebama za pružanje socijalnih usluga.
- *Zaključak* – sadrži informacije o ravnoteži između različitih mjera unutar akta i povezanosti s posebnim ciljevi te usklađenosti akta s hijerarhijski višim aktom strateškog planiranja.

3. KONTEKST VREDNOVANJA

Osnovna svrha prethodnog vrednovanja jest osigurati visoku kvalitetu Nacionalnog plana te pronaći optimalni način primjene raspoloživih resursa za dostizanje razvojnih ciljeva. Principi i metodologija prethodnog vrednovanja propisani su Pravilnikom o provedbi postupka vrednovanja, Priručnikom o strateškom planiranju i Dodatkom priručniku o strateškom planiranju te Uputama za izradu Nacionalnih planova.

Prethodno vrednovanje provodi se tijekom pripreme Nacrtu prijedloga Nacionalnog plana s ciljem oblikovanja akta, a pomaže tijelu nadležnom za njegovu izradu da tijekom same izrade utvrdi nedostatke te izvrši potrebne izmjene. Navedenom pridonosi stalna suradnja između nositelja izrade, članova radne skupine za izradu akta te Tima za vrednovanje. Navedeno podrazumijeva utvrđivanje postojanja odgovarajuće strukture akta, intervencijske logike i ključnih sastavnica akta strateškog planiranja te njegovih dodataka i priloga, s posebnim naglaskom na prikladnost sadržaja akta u odnosu na kriterije ocjenjivanja.

Nacionalni plan je srednjoročni akt strateškog planiranja od nacionalnog značaja kojima se pobliže definira provedba strateških ciljeva iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine.

Za izradu Nacionalnog plana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti značajan je Strateški cilj 5. „Zdrav, aktivan i kvalitetan život“ Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine te prioritetna područja javnih politika za ovaj cilj „1. Kvalitetna i dostupna zdravstvena zaštita i zdravstvena skrb; 3. Dostojanstveno starenje; 4. Socijalna solidarnost i odgovornost i 5. Zaštita dostojanstva hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji te civilnih stradalnika Domovinskog rata i članova njihovih obitelji“.

Izvješće o prethodnom vrednovanju obuhvaća osvrt na cijelokupni proces izrade Nacionalnog plana, i to posebice na sljedeće:

1. Relevantnost i opravdanosti – koliko su ciljevi, prioriteti i mјere opravdane i relevantne u odnosu na stvarne potrebe ranjivih skupina u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti i s njima povezane razvojne potrebe i potencijale opisane u analitičkom dijelu dokumenta;
2. Konzistentnost i unutarnja koherentnost – provjera jasnoće, logičkog slijeda, usklađenosti i pronalaženja potencijalne sinergije ciljeva, prioriteta i mјera u Nacionalnom planu;
3. Vanjska koherentnost – provjera razine zastupljenosti preuzetih obveza iz Nacionalne razvojne strategije u Nacionalni plan;
4. Kvaliteta partnerskih konzultacija – provjera primijenjenosti načela partnerstva i suradnje između državnog, javnog i civilnog sektora tijekom izrade dokumenta, osiguravanja konsenzusa, jednakosti i transparentnosti u radu.

4. METODOLOŠKI PRISTUP

Prethodno vrednovanje provedeno je tijekom svih faza izrade Nacionalnog plana, od izrade prvog nacrta do konačnog Nacrta prijedloga Nacionalnog plana korištenjem kvalitativnih i kvantitativnih metoda. Metodologija i postupak vrednovanja temeljio se na Pravilniku o provedbi postupka vrednovanja kojim su propisana načela, kriteriji i standardi provedbe postupka vrednovanja akata strateškog planiranja sukladno Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske.

Sukladno članku 9. stavku 1. *Pravilnika o provedbi postupka vrednovanja*, postupak prethodnog vrednovanja pokrenuo je čelnik tijela nadležnog za izradu akta strateškog planiranja donošenjem Odluke kojom je utvrđeno da će vrednovanje tijekom izrade akta provesti stručnjaci tijela nadležnog za izradu akta strateškog planiranja koji nisu sudjelovali u njegovoj izradi.

Tim za vrednovanje provodio je vrednovanje u kontinuiranoj suradnji s nositeljem izrade dokumenta, s ciljem prikupljanja svih relevantnih informacija potrebnih za provedbu postupka vrednovanja. Kontinuirana suradnja očitovala se u organiziranju sastanaka članova Tima za vrednovanje i članova Radne skupine zadužene za izradu dokumenta.

U postupku prethodnog vrednovanja Tim za vrednovanje analizirao je postupak izrade akta strateškog planiranja primjenjujući sljedeća evaluacijska pitanja:

- Da li će postavljeni ciljevi i mjere za njihovo postizanje pridonijeti zadovoljavanju utvrđenih potreba ranjivih društvenih skupina?
- Jesu li u analizi stanja korišteni adekvatni i vjerodostojni podaci te jesu li prikazani na razumljiv način?
- Postoji li komplementarnost i povezanost te intervencijska logika odabranih prioriteta mjera i ciljeva?
- Postoji li povezanost postavljenih ciljeva s pripadajućim ciljem Nacionalne razvojne strategije i drugim relevantnim dokumentima?
- Je li u dosadašnjem postupku izrade primijenjen partnerski pristup?

U postupku vrednovanja tijekom izrade dokumenta Tim za vrednovanje vodio se kriterijima važnosti (relevantnosti), usklađenosti (koherentnosti), dosljednosti (konzistentnosti) te kvalitete partnerskih konzultacija.

Tim za vrednovanje koristio je sljedeće izvore podataka za dobivanje odgovora na postavljena evaluacijska pitanja: Program Ujedinjenih naroda za održivi razvoj 2030 (UN Agenda 2030); Nacionalnu razvojnu strategiju Republike Hrvatske do 2030. godine; Prijedlog Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026.; Nacionalni program reformi 2020.; Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske; objavljene podatke Državnog zavoda za statistiku: „Osobna potrošnja i pokazatelji siromaštva“; publikaciju Europske komisije: Tematski informativni članak o Europskom semestru - Socijalna uključenost; Godišnja statistička izvješća Ministarstva

rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, podaci iz informacijskog sustava SocSkrb kao i podatke iz godišnjih statističkih izvješća resornih ministarstava i tijela nadležnih za provedbu mjera i aktivnosti.

U skladu s evaluacijskim pitanjima, izvršitelj vrednovanja pregledavao je i ocjenjivao Nacrt prijedloga Nacionalnog plana tijekom cijelog postupka njegove izrade te davao mišljenja i preporuka. S druge strane, Radna skupina za izradu Nacionalnog plana razmatrala je zaprimljene preporuke i koristila ih u svrhu poboljšanja nacrta dokumenta.

Proces prethodnog vrednovanja uključivao je analizu dokumenta s obzirom na postavljena evaluacijska pitanja, pri čemu se zaključak analize stavlja u odnos s iskustvom provedbe prethodnog akta strateškog planiranja na koje se ovaj dokument naslanja te dostupnim relevantnim dokumentima, analitičkim podlogama te podacima i izvješćima u području borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti.

5. OPIS AKTA STRATEŠKOG PLANIRANJA, MJERA I PRORAČUNA

Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine je srednjoročni akt strateškog planiranja od nacionalnog značaja kojima se pobliže definira provedba ciljeva iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030.

Svrha je Nacionalnog plana sveobuhvatnim pristupom u borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti osiguravanje uvjeta kojima bi se na djelotvoran način smanjilo siromaštvo i socijalna isključenost, te poboljšao svakodnevni život osoba u riziku od siromaštva, kao i onih koji žive u teškoj materijalnoj deprivaciji.

Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti sadrži ključne sastavnice akta strateškog planiranja: srednjoročnu viziju razvoja te opis srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala u kojem je prikazana analiza postojećeg stanja u području borbe protiv siromaštva prema relevantnim programskim područjima na koja se usmjerava pozornost u narednom razdoblju, uz utvrđene razvojne potrebe. Relevantna programska područja su: zdravstvena zaštita, odgoj i obrazovanje, zapošljavanje i pristup zapošljavanju, mirovinski sustav, stambeno zbrinjavanje, socijalna skrb, razvoj civilnog društva i regionalni razvoj. Uz navedena programska područja dodatno se ističe važnost kulture te digitalizacije kao sastavnih dijelova životne svakodnevice.

U Nacionalnom planu opisana je i usklađenost s Nacionalnom razvojnom strategijom te je opisan prioritet javnih politika u srednjoročnom razdoblju. Nacionalni plan obuhvaća prioritet „*Doprinijeti poboljšanju kvalitete življenja kroz koordinirani sustav potpore skupinama u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti*“. Unutar navedenog prioriteta izneseni su posebni ciljevi kojima se pridonosi provedbi strateškoga cilja 5. „Zdrav,

aktivan i kvalitetan život“ Nacionalne razvojne strategije kroz intervencije javnih politika programskega područja.

Prioritetno područje odnosi se na revitalizaciju Hrvatske kroz poboljšanje kvalitete življenja i unapređenja dostupnosti javnih usluga: odgoj i obrazovanje usmjereni na marginalizirane korisničke skupine; zapošljavanje dugotrajno nezaposlenih korisnika; uvođenje novog modela obiteljske mirovine i povećanje najniže mirovine; povećanje adekvatnosti mirovina i socijalnih naknada kao i funkcionalno objedinjavanje socijalnih naknada te uvođenje indeksacije kao standardno obilježje naknada; osiguravanje police dopunskog zdravstvenog osiguranja za osobe slabijeg socio-ekonomskog statusa; razvoj administrativnih usluga i digitalizacije u procesu priznavanja materijalnih prava osobama u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti; uključivu kulturu; unapređenje skrbi i infrastrukture usmjerene podizanju kvalitete življenja za hrvatske branitelje i civilne stradalnike Domovinskog rata te članove njihovih obitelji, i drugo.

Nadalje, posebna pažnja posvetit će se djeci s ciljem prevencije i smanjenja dječjeg siromaštva i socijalne isključenosti kroz koordinirani pristup i djelovanje različitih sustava. Fokusiranost će biti i na provedbi posebnih stambenih programa za osobe slabijeg socioekonomskog statusa kao i na poticanju regionalnog razvoja; razvoja potpomognutih područja kroz demografsku revitalizaciju i gospodarsku regeneraciju depriviranih područja. Zbog velikog značaja i djelovanja na području suzbijanja siromaštva i socijalne isključenosti isto obuhvaća i razvoj organizacija civilnog društva. Prioritetom su predviđena četiri posebna cilja: Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina; Prevencija i smanjenje dječjeg siromaštva i socijalne isključenosti; Povećanje visine obiteljskih i najnižih mirovina; Doprinijeti poboljšanju uvjeta stanovanja osobama u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti.

Unutar prioriteta definirane su i mjere koje pridonose ostvarenju posebnih ciljeva.

Nacionalni plan sadrži indikativni finansijski plan s naznakom izvora financiranja i procijenjenim ukupnim troškovima provedbe posebnih ciljeva, te okvir za praćenje i vrednovanje.

Uz Nacionalni plan izrađen je i Akcijski plan za razdoblje 2021. – 2024. godine koji predstavlja provedbeni dokument za operacionalizaciju i provedbu Nacionalnog plana, a sadrži pregled mera s pokazateljima rezultata koji omogućavaju praćenje, uključujući i prikaz aktivnosti potrebnih za provedbu. Akcijski plan povezuje strateški okvir s troškovima i izvorima financiranja.

Obzirom na potrebu multidisciplinarnog pristupa u području suzbijanja siromaštva i socijalne isključenosti za izradu Nacionalnog plana bila je zadužena radna skupina sastavljena od predstavnika tijela državne uprave nadležnih i mjerodavnih za provedbu mera i aktivnosti; predstavnika organizacija civilnog društva i tijela javne vlasti, a po potrebi su uključivani i/ili konzultirani predstavnici akademske zajednice, koordinatori za strateško planiranje tijela državne uprave, predstavnici tijela državne uprave nadležnih za provedbu javnih politika u područjima koja obuhvaća Nacionalni plan kao i niz drugih relevantnih dionika.

6. ODGOVORI NA EVALUACIJSKA PITANJA

Odgovori na evaluacijska pitanja prikazuju rezultate postupka prethodnog vrednovanja kojima se odgovara na prethodno postavljena evaluacijska pitanja u svrhu evaluacije i poboljšanja nacrta dokumenta.

1. Da li će postavljeni ciljevi i mjere za njihovo postizanje pridonijeti zadovoljavanju utvrđenih potreba ranjivih društvenih skupina?

U Nacionalnom planu borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine iznesena su programska područja od značenja za suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti: zdravstvena zaštita, odgoj i obrazovanje, zapošljavanje i pristup zapošljavanju, mirovinski sustav, stambeno zbrinjavanje, socijalna skrb, razvoj civilnog društva, regionalni razvoj te kultura i digitalizacija.

Uz prikaz analize stanja siromaštva i socijalne isključenosti u Hrvatskoj iznesena je i analiza prema programskim područjima od značenja za suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti, a ujedno su prikazane i utvrđene razvojne potrebe i potencijali na koja se usmjerava pozornost u narednom razdoblju. Navedeno predstavlja dobru podlogu za definiranje postavljenih ciljeva i konkretnih mjera usmjerenih na njihovo postizanje.

Nacionalnim planom definiran je jedan prioritet sa četiri posebna cilja i 16 mjera za njihovo postizanje. Posebni ciljevi tematski obuhvaćaju programska područja od značenja za suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti s obzirom na potrebe i izazove u odnosu na ranjive skupine društva, odnosno siromašne i socijalno isključene osobe. Planirane intervencije definirane razvojnim mjerama prikladne su za ostvarivanje razvojnih potreba, a time i posebnih ciljeva.

U svrhu postizanja posebnih ciljeva definiranih Nacionalnim planom, Akcijskim planom borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2024. godine detaljnije su razrađene mjere za ostvarivanje posebnih ciljeva s naznakom ključnih aktivnosti za provedbu mjera. Tako se, primjerice, obzirom na značaj zdravstvene zaštite i očuvanje zdravlja, ističe uspostava jednakosti u sustavu kako bi se smanjio pritisak na kućanstva s nižim prihodima, nasuprot onima s višim blagostanjem; poboljšanje kvalitete ljudskog kapitala moguće je kroz proces odgoja i obrazovanja koje treba biti dostupno svima bez obzira na socioekonomski ili zdravstvene razlike, a posebna pažnja usmjerava se na rane faze obrazovanja gdje počinju socijalne nejednakosti i u čiji razvoj se ulaganje višestruko isplati. U svrhu poboljšanja stanja na tržištu rada provodit će se mјere aktivne politike zapošljavanja koje su namijenjene pojedinim ciljnim skupinama nezaposlenih osoba koje su u nepovoljnem položaju na tržištu rada, kao i zaposlenim osobama kojima prijeti gubitak radnog mјesta; starenje stanovništva i nepovoljni demografski trendovi iziskuju mјere za održivost mirovinskoga sustava uz povećanje razine adekvatnosti mirovina.

Nadalje, za sve one koji nisu stambeno zbrinuti na potpomognutim područjima i za one koji se tamo žele naseliti, a nigdje nisu stambeno zbrinuti u planu je provedba različitih stambenih programa. Također, u planu je i obnova kuća i stanova u državnom vlasništvu na područjima pogodjenim potresom kao i ulaganja u stambeno zbrinjavanje hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji. U području socijalne skrbi, mjere su usmjerene na doprinos zadovoljavajuće skrbi o pojedinim korisničkim skupinama (djeci, obiteljima, starijim osobama), povećanje adekvatnosti socijalnih naknada, ujednačenost i adekvatnost ponude socijalnih usluga kao i pružanje potpore projektima udruga s ciljem unaprjeđenja postojeće infrastrukture za pružanje podrške ujednačenom regionalnom razvoju civilnoga društva u lokalnim zajednicama. Posebna pažnja u području regionalnog razvoja usmjerit će se kroz mjere za izgradnju i obnovu postojećih infrastrukturnih objekata na potpomognutim područjima i to kroz ulaganje u obrazovanje, zaštitu okoliša, kulturu, promet, komunalnu i društvenu infrastrukturu, unaprjeđenje društvenih djelatnosti kao i ulaganje u gospodarsku infrastrukturu te dodjelu bespovratnih sredstava poduzetnicima u svrhu smanjenja razlika između pojedinih dijelova Hrvatske čime se doprinosi boljem životnom standardu i suzbijanju rizika od siromaštva. U području kulture mjere su usmjerene na pristup kulturi, koji je još uvijek neujednačen za građane Hrvatske obzirom da je povezan s društvenim, financijskim i drugim aspektima. Istiće se važnost i informacijske povezanosti kako bi se povećala učinkovitost i transparentnost sustava socijalne zaštite u razmjeni, praćenju i analizi podataka.

Dodatno, važno je istaknuti da je Nacionalni plan usklađen sa svim relevantnim važećim nacionalnim aktima koji doprinose provedbi aktivnosti usmjerenih na suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti u Hrvatskoj. Budući da će određene mjere i aktivnosti biti zastupljene i u nacionalnim planovima i strateškim dokumentima vezanim uz zdravstvenu zaštitu, obrazovanje; rad, zaštitu na radu i zapošljavanje; zaštitu osoba s invaliditetom; zaštitu djece i mlađih; razvoj socijalnih usluga; poticajno okruženje za razvoj civilnog društva; poljoprivredne politike; promicanja ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije; područja zaštite prava nacionalnih manjina i drugima, regionalni razvoj koji se izrađuju za isto razdoblje, ovaj Nacionalni plan usklađen je na način da ne bi došlo do preklapanja.

Analizom Nacrta prijedloga Nacionalnog plana i njemu pripadajućeg Akcijskog plana može se zaključiti kako su definirani prioriteti, ciljevi i mjere relevantni i opravdani te utemeljeni na stvarnim potrebama ranjivih skupina s ciljem suzbijanja siromaštva i socijalne isključenosti.

2. Jesu li u analizi stanja korišteni adekvatni i vjerodostojni podaci te jesu li prikazani na razumljiv način?

Nacionalni plan sadrži sve relevantne informacije potrebne za razumijevanje područja borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u okviru kojeg su definirani posebni ciljevi i pokazatelji ishoda kojima će pridonijeti jasno definirane mjere u skladu s utvrđenim razvojnim potrebama i prioritetima.

Nacionalni plan omogućava neposredan uvid u identificirane probleme unutar svakog programskog područja, te ciljane vrijednosti koje se žele postići. Informacije odražavaju i institucionalni okvir u području sustavne borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti po programskim područjima.

Radi jasnoće u razumijevanju zacrtanih ciljeva dodatno je opisan doprinos posebnih ciljeva provedbi povezanog cilja Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. te ciljevima Programa Ujedinjenih naroda za održivi razvoj 2030.

Nacionalni plan i pripadajući akcijski plan izrađeni su na temelju Analize stanja siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj prema kojoj su prikazani najnoviji pokazatelji siromaštva i socijalne uključenosti dobiveni iz podataka prikupljenih Anketom o dohotku stanovništva koju je proveo Državni zavod za statistiku u 2019. godini (ADS 2019, navedeni podaci korišteni su i u analizi stanja po programskim područjima kao i dostupni podaci iz Godišnjih statističkih izvješća Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike i informacijskog sustava SocSkrb te podaci Hrvatskog zdravstvenog statističkog ljetopisa za 2019., podaci "Šer - Školski e-Rudnik" za školsku godinu 2020/2021, dostupni podaci Eurostata, kao i drugi dostupni podaci tijela nadležnih za provedbu mjera te publikacije vezane uz područje siromaštva i socijalne isključenosti koji odražavaju razvojne potrebe korisničkih skupina.

Temeljem korištenih podataka formirani su pokazatelji rezultata i pokazatelji ishoda potrebnih za praćenje provedbe Nacionalnog plana i njemu pripadajućeg Akcijskog plana. Utvrđeno je da su dostupni statistički podaci adekvatni za praćenje pokazatelja uspješnosti na godišnjoj razini, ali da postoje određene prepreke za praćenje uspješnosti provedbe ovog dokumenta koje se odnose na pravovremenu dostupnost statističkih podataka u odnosu na rokove za izvješćivanje.

Pregledom definiranih pokazatelja kojima se prati uspješnost provedbe Nacionalnog plana, Tim za vrednovanje zaključio je da su u analizi stanja prema programskim područjima korišteni adekvatni i vjerodostojni podaci koji omogućuju jasno razumijevanje, no za praćenje pokazatelja uspješnosti bilo bi poželjno uspostaviti pravovremeno prikupljanje relevantnih podataka dva puta godišnje u rokovima dostatnim za izradu izvješća o napretku.

3. Postoji li komplementarnost i povezanost te intervencijska logika odabranih prioriteta mjera i ciljeva?

Iz tablice u nizu vidljivo je da Nacionalni plan obuhvaća jedan prioritet kojim se na sveobuhvatan način zadire u područje borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti s ciljem poboljšanja kvalitete življenja. Unutar prioriteta definirana su četiri posebna cilja i konkretizirane razvojne mjere za ostvarivanje posebnih ciljeva u odnosu na identificirana programska područja relevantna za suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti.

Prioriteti	Posebni ciljevi	Mjere	Programska područja
1. Doprinijeti poboljšanju kvalitete življenja kroz koordinirani sustav potpore skupinama u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	1. Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina	<ol style="list-style-type: none"> Adekvatnost socijalnih naknada i osiguravanje police dopunskog zdravstvenog osiguranja siromašnim osobama Povećanje zapošljivosti i socijalne uključenosti hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji provedbom Programa stručnog ospozobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji Razvoj i provedba programa usmjerenih smanjenju materijalne deprivacije i socijalne isključenosti ranjivih skupina Osiguranje jednakosti pristupa i sudjelovanja ranjivih skupina u kulturi te unaprijeđenje medijske pismenosti Digitalno povezivanje sustava socijalnih naknada između nacionalne i lokalne razine Daljnji razvoj volonterstva u Republici Hrvatskoj Doprinos smanjenju siromaštva na regionalnoj razini Uspostava veteranskih centara te razvoj programa usmjerenih povećanju kvalitete življenja braniteljsko-stradalničke populacije u veteranskim centrimaPodizanje kvalitete življenja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji te civilnih stradalnika iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji 	<ol style="list-style-type: none"> Zdravstvena zaštita Odgoj i obrazovanje Zapošljavanje i pristup zapošljavanju Mirovinski sustav Stambeno zbrinjavanje Socijalna skrb Razvoj civilnog društva Regionalni razvoj <p>Uključujući kulturu i digitalizaciju</p>
	2. Prevencija i smanjenje dječjeg siromaštva i socijalne isključenosti	<ol style="list-style-type: none"> Povećanje dostupnosti odgoja i obrazovanja marginalnim i ranjivim skupinama koji su u lošijem socioekonomskom položaju Poboljšanje i dostupnost besplatnih programa usmjerenih socijalnom uključivanju djece i obitelji u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti Poboljšanje integriranog pristupa skrbi za djecu u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti 	
	3. Povećanje visine obiteljskih i najnižih mirovina	<ol style="list-style-type: none"> Redefiniranje modela obiteljske mirovine Povećanje visine najniže mirovine 	
	4. Doprinijeti poboljšanju uvjeta stanovanja osobama u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	<ol style="list-style-type: none"> Revitalizacija potpomognutih područja i osnaživanje položaja obitelji Stambeno zbrinjavanje stradalnika i dragovoljaca iz Domovinskog rata 	

Tim za vrednovanje u pregledu ranijeg Nacrta prijedloga Nacionalnog plana uočio je neke nepovezanost između pojedinih mjera, pokazatelja rezultata i pripadajućeg posebnog cilja, stoga se u međusobnoj komunikaciji s Radnom skupinom za izradu dokumenta raspravljalo o prijedlozima Tima za vrednovanje te su njihovi prijedlozi ugrađeni u završni Nacrt dokumenta.

Navedeno je rezultiralo visokim stupnjem povezanosti koji se temelji na logičkom slijedu i međusobno dosljednim i logički povezanim dijelovima.

Tako je vidljivo da se mjerama koje se odnose na povećanje adekvatnosti socijalnih naknada i osiguravanje police dopunskog zdravstvenog osiguranja siromašnim osobama; povećanjem zapošljivosti i socijalne uključenosti te povećanjem kvalitete života hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji; razvojem i provedbom programa usmјerenih smanjenju materijalne deprivacije i socijalne isključenosti ranjivih skupina; osiguravanjem jednakosti pristupa i sudjelovanja ranjivih skupina u kulturi; digitalnim povezivanjem sustava socijalnih naknada između nacionalne i lokalne razine, dalnjim razvojem volonterstva, doprinosom smanjenju siromaštva na regionalnoj razini; poboljšanjem integriranog pristupa skrbi za djecu u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti, općenito pridonosi smanjenju siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina (Posebni cilj 1.).

Povećanjem dostupnosti odgoja i obrazovanja marginalnim i ranjivim skupinama koji su u lošijem socioekonomskom položaju kao i poboljšanje dostupnosti besplatnih programa usmјerenih socijalnom uključivanju djece i obitelji u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti te poboljšanjem integriranog pristupa skrbi za djecu u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti pridonose prevenciji i smanjenju dječjeg siromaštva i njihove socijalne isključenosti (Posebni cilj 2.).

Povećanje visine obiteljskih i najnižih mirovina posebni je cilj (Posebni cilj 3.) kojim će se realizirati redefiniranjem modela obiteljske mirovine i povećanjem visine najniže mirovine.

Revitalizacijom potpomognutih područja i osnaživanjem položaja obitelji na tim područjima kao i stambenim zbrinjavanjem stradalnika i dragovoljaca iz Domovinskog rata pridonosi se poboljšanju uvjeta stanovanja osobama u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti (Posebni cilj 4.).

Iz navedenog je vidljiva međusobna povezanost definiranih mjera i izravna usklađenost s prioritetom koji se odnosi na doprinos poboljšanju kvalitete življenja kroz koordinirani sustav potpore skupinama u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti.

U skladu s regulatornim okvirom kojim se uređuje sustav strateškog planiranja može se zaključiti da postoji koherentnost između posebnih ciljeva, predviđenih razvojnih mjera i prioriteta, čime se pridonosi borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina društva.

4. Postoji li povezanost postavljenih ciljeva s pripadajućim ciljem Nacionalne razvojne strategije i drugim relevantnim dokumentima?

Povezanost s Nacionalnom razvojnom strategijom 2030.

Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine pobliže definira provedbu ciljeva iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine kojom je predviđeno smanjenje stope rizika od siromaštva na 15% u sklopu općeg cilja koji se odnosi na suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti svih ranjivih skupina. Za izradu Nacionalnog plana značajan je Razvojni smjer 2. JAČANJE OTPORNOSTI NA KRIZE, Strateški cilj 5. Zdrav, aktivran i kvalitetan život, koji obuhvaća zdravlje i zdravstvenu zaštitu; kvalitetu života starijih sugrađana; solidarnost s ranjivim društvenim skupinama ili osobama izloženim riziku od siromaštva; zaštitu dostojanstva hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji; te civilnih stradalnika Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, i prepoznaje ih kao bitne sastavnice solidarnog i prosperitetnog društva.

Povezanost s Prijedlogom Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026.

Uvidom u nacrt Nacionalnog plana vidljivo je da su tri posebna cilja povezana s pojedinim reformskim i investicijskim mjerama opisanim u komponenti 4. Tržište rada i socijalna zaštita, podkomponenti C4.3. „Unaprjeđenje sustava socijalne skrbi“ Prijedloga Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026.

Poseban cilj 1. „**Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina**“ povezan je s mjerom C4.3.R1 „Transparentnost i adekvatnost socijalnih naknada u sustavu socijalne zaštite“, mjerom C4.3. R1-I1 „Unapredjenje digitalizacije sustava socijalnih naknada između nacionalne i lokalne razine“ i mjerom C4.3. R1-I2 „Razvoj web aplikacije o mogućnosti ostvarivanja socijalnih naknada u sustavu socijalne zaštite na nacionalnoj razini“. Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Akcijskom planu za razdoblje od 2021. do 2024. godine, između ostalih mjera sadrži i mjere vezane uz povećanje primjerenosti socijalnih naknada kao i digitalizaciju, odnosno objedinjavanje informacija o socijalnim naknadama i utilizaciju.

Poseban cilj 3. „Povećanje visine obiteljskih i najnižih mirovina“ povezan je s mjerom C4.2. R1 „Povećanje adekvatnosti mirovina kroz nastavak mirovinske reforme“.

Povezanost s Programom Ujedinjenih naroda za održivi razvoj 2030. (UN Agenda 2030.) Mjere i aktivnosti će biti usmjerene na suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina i doprinosit će globalnim ciljevima za održivi razvoj: Svijet bez siromaštva; Svijet bez gladi; zdravlje i blagostanje; kvalitetno obrazovanje te smanjenje nejednakosti.

5. Je li u dosadašnjem postupku izrade primijenjen partnerski pristup?

Za izradu Nacionalnog plana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti formirana je Radna skupina sastavljena od 37 članova. Kako se dokument izrađivao, određeni članovi (tijela) su zaključili da neće provoditi mjere iz njihove nadležnosti u ovom Nacionalnom planu te je došlo do određenih promjena. Hrvatski zavod za zapošljavanje, Ministarstvo financija, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstvo poljoprivrede te Ministarstvo pravosuđa i uprave izmjenom Odluke će biti maknuti kao članovi Radne skupine. Nadalje, kako je tekao proces izrade, pozvana su nova tijela i članovi koji su sudjelovali u izradi (UNICEF, Hrvatska udruga poslodavaca, Nezavisni hrvatski sindikati). Stoga, kada se doneše Izmjena i dopuna Odluke, Radna skupina će se sastojati od 14 tijela (27 članova)

Tijekom izrade, održano je 7 sastanaka članova Radne skupine, a komunikacija se odvijala i putem elektroničke pošte i telefonom. Članovi radne skupine dostavili su inicijalne prijedloge na početku izrade samog akta, davali su kontinuirane prijedloge tijekom izrade akta u svrhu njegovog poboljšanja te komentare na dostavljene nacrte dokumenta u raznim fazama izrade.

Iz sastava radne skupine može se zaključiti kako je u postupku izrade akta strateškog planiranja primjenjeno načelo partnerstva uključivanjem ključnih dionika.

7. ZAKLJUČAK I PREPORUKE

7.1. Kvaliteta analize stanja, relevantnost i opravdanost

Za analizu stanja siromaštva i socijalne isključenosti korišteni su najnoviji dostupni podaci, relevantni za područje kojim se bavi ovaj Nacionalni plan. Jasnoća analize stanja poboljšana je s pomoću većeg broja grafičkih, tabličnih i slikovnih prikaza relevantnih podataka. Prethodnim vrednovanjem utvrđeno je da je analiza prikaza stvarnog stanja vjerodostojna i predstavlja dobru podlogu za definiranje strateškog okvira.

7.2. Konzistentnost i unutarnja koherencija

Srednjoročna vizija razvoja, kao i prioriteti i posebni ciljevi jasno su postavljeni i proizlaze iz analize stanja. Na analizu stanja logički se nadovezuje analiza stanja po programskim područjima gdje su također korišteni relevantni podaci te je analiza poboljšana tabličnim i slikovnim prikazima relevantnih podataka.

U okviru Nacionalnog plana definirani su posebni ciljevi sa sljedećim pokazateljima ishoda:

- Posebni cilj 1: Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina -
Pokazatelji ishoda: Teška materijalna deprivacija prema dobi i spolu, Stopa rizika od siromaštva i Osobe u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti.
Globalna kriza ostavlja negativne posljedice na sustave socijalne skrbi, zdravstva, društva i gospodarstva, a regionalne razlike se produbljuju zbog sve većeg broja siromašnih i socijalno isključenih građana Hrvatske kao i onih koji se nalaze u riziku od istih. Osobito se posljedice osjećaju u potpomognutim područjima, manje razvijenim i ruralnim područjima te otocima. S ciljem doprinosa zdravstvu, aktivnom i kvalitetnom životu ovaj posebni cilj fokusiran je na smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina. Doprinos je usmjeren provedbom mjera na povećanje primjerenoosti socijalnih naknada i uvođenja indeksacije kao standardnog obilježja naknada, osiguravanje dopunskog zdravstvenog osiguranja osobama slabijeg socio-ekonomskog statusa, povećanju zapošljivosti, razvoju i provedbi programa usmjerena smanjenju materijalne deprivacije, osiguravanje jednakosti u pristupu i sudjelovanju svih građana u kulturi bez obzira na njihove socio-ekonomske prilike, razvoja solidarnosti kroz volonterstvo, socijalnu i gospodarsku regeneraciju potpomognutih područja te zaštitu dostojanstva hrvatskih branitelja i civilnih stradalnika Domovinskog rata te članova njihovih obitelji. Ukoliko će se u okviru vrednovanja tijekom provedbe Nacionalnog plana pokazati da se ne postižu definirane ciljne vrijednosti bit će potrebno pristupiti redefiniranju mjera usmjerenih na smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina.
- Posebni cilj 2: Prevencija i smanjenje dječjeg siromaštva i socijalne isključenosti –
Pokazatelji ishoda: Teška materijalna deprivacija i stopa rizika od siromaštva (za djecu od 0_17) i Stopa rizika od siromaštva za djecu 0-17. Pored prenošenja znanja i vještina, odgoj i obrazovanje imaju ključnu ulogu u borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti. Povećanje dostupnosti odgoja i obrazovanja marginalnim i ranjivim skupinama koji su u lošijem socioekonomskom položaju kao i poboljšanje i dostupnost besplatnih programa te poboljšanjem integriranog pristupa skrbi za djecu doprinosi se ostvarivanju prava na kvalitetan odgoj i obrazovanje od najranije dobi i osiguravanja standarda kvalitete i resursa za podršku djeci izloženoj riziku od siromaštva i socijalne isključenosti. Ukoliko će se u okviru vrednovanja tijekom provedbe Nacionalnog plana pokazati da se ne postižu definirane ciljne vrijednosti bit će potrebno pristupiti redefiniranju mjera usmjerenih na prevenciju i smanjenje dječjeg siromaštva i socijalne isključenosti.
- Posebni cilj 3: Povećanje visine obiteljskih i najnižih mirovina – Pokazatelji ishoda:
Udio obiteljske mirovine u prosječnoj mirovini i Udio najniže mirovine u prosječnoj mirovini. Uspješnost gospodarske politike u postizanju održivog rasta temelj je osiguranja primjerenoosti budućih mirovina i smanjivanja rizika od siromaštva i socijalne isključenosti s kojim se suočavaju umirovljenici. Prioriteti provedbe politike na području dostojanstvenog starenja i primjerenoosti mirovina, između ostalih

usmjereni su na: razmatranje mogućnosti uvođenja novog modela obiteljskih mirovina; promicanje odgovornosti pojedinca za osobnu socijalnu sigurnost u starosti te podizanje donje razine prava iz mirovinskog osiguranja. Ukoliko će se u okviru vrednovanja tijekom provedbe Nacionalnog plana pokazati da se ne postižu definirane ciljne vrijednosti bit će potrebno pristupiti redefiniranju mjera usmjerenih na povećanje visine obiteljskih i najnižih mirovina.

- Posebni cilj 4: Unaprijediti životne prilike osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti – Pokazatelji ishoda: Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti i Broj kućanstava i stambenih jedinica. Unaprjeđenjem životnih prilika osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti kroz stvaranje poticajnog okruženja za ostanak i poboljšanje životnih uvjeta mlađih i obitelji kao i stambenim zbrinjavanjem stradalnika i dragovoljaca Domovinskog rata utjecat će se na povećanje životnog standarda, a time i na smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti. Ukoliko će se u okviru vrednovanja tijekom provedbe Nacionalnog plana pokazati da se ne postižu definirane ciljne vrijednosti bit će potrebno pristupiti redefiniranju mjera usmjerenih na unapređenje životnih prilika osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti.

7.3. Usklađenost sadržaja i metodologije Nacionalnog plana s Nacionalnom razvojnom strategijom

Utvrđena je usklađenost Nacionalnog plana sa Nacionalnom razvojnom strategijom te s mjerama definiranim u drugim relevantnim nacionalnim i međunarodnim dokumentima koji također obuhvaćaju mjere i aktivnosti usmjerenе na borbu protiv siromaštva i socijalnu isključenost ranjivih skupina.

Naime, usmjerenošć Nacionalnog plana strateškom cilju „Zdrav, aktivan i kvalitetan život“ Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine prikazana je kroz prioritet vezan uz programska područja javnih politika usmjerenih na suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti: *Doprinijeti smanjenju siromaštva i socijalne isključenosti te kvaliteti življenja kroz koordinirani sustav potpore skupinama u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti.*

Svi posebni ciljevi u okviru navedenih prioriteta (Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina, Prevencija i smanjenje dječjeg siromaštva i socijalne isključenosti, Povećanje visine obiteljskih i najnižih mirovina i Unaprijediti životne prilike osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti) utječu na pokazatelj učinka „Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti“ obzirom da se Prioritetno područje odnosi se na revitalizaciju Hrvatske kroz poboljšanje kvalitete življenja i unapređenja dostupnosti javnih usluga: odgoj i obrazovanje usmjereno na marginalizirane korisničke skupine; zapošljavanje dugotrajno nezaposlenih korisnika; uvođenje novog modela obiteljske mirovine i povećanje najniže mirovine; povećanje adekvatnosti mirovina i socijalnih naknada kao i funkcionalno objedinjavanje socijalnih naknada te uvođenje indeksacije kao

standardno obilježje naknada; osiguravanje police dopunskog zdravstvenog osiguranja za osobe slabijeg socio-ekonomskog statusa; razvoj administrativnih usluga i informatizacije u procesu priznavanja materijalnih prava osobama u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti; uključivu kulturu; unapređenje skrbi i infrastrukture usmjerene podizanju kvalitete življenja za hrvatske branitelje i članove njihovih obitelji te civilne stradalnike Domovinskog rata i članove njihovih obitelji, i drugo.

Posebna pažnja posvetit će se djeci s ciljem prevencije i smanjenja dječjeg siromaštva i socijalne isključenosti kroz koordinirani pristup i djelovanje različitih sustava.

Fokusiranost će biti i na provedbi posebnih stambenih programa za osobe slabijeg socioekonomskog statusa kao i na poticanju regionalnog razvoja; razvoja potpomognutih područja kroz demografsku revitalizaciju i gospodarsku regeneraciju depriviranih područja.

Zbog velikog značaja i djelovanja na području suzbijanja siromaštva i socijalne isključenosti isto obuhvaća kulturu i razvoj organizacija civilnog društva.

7.4. Kvaliteta partnerskih konzultacija

U svrhu izrade akta strateškog planiranja primijenjen je partnerski pristup već pri izboru i imenovanju članova radne skupine za izradu Nacionalnog plana. Osim predstavnika tijela nadležnog za izradu akta strateškog planiranja, članovima Radne skupine imenovani su predstavnici Ministarstva znanosti i obrazovanja, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstva zdravstva, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Ministarstva hrvatskih branitelja, Ministarstva kulture i medija, Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje, Državnog zavoda za statistiku, Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske, Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, UNICEF-a, Hrvatske udruge poslodavaca te Nezavisnih hrvatskih sindikata. Također, iako službeno nisu članovi Radne skupine, ostvaren je kontakt sa Hrvatskom mrežom za beskućnike te Maticom umirovljenika Hrvatske.

U postupku izrade akta strateškog planiranja primijenjeno je načelo partnerstva uključivanjem ključnih dionika.

8. Literatura

1. **2030 Agenda for Sustainable Development**
https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E
2. **Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine**
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_02_13_230.html
3. **Prijedlog Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026.**
<https://planopoporavka.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/55%20-%20201%20NPOO.pdf?vel=12358896>
4. **Nacionalni program reformi 2020.**
<https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/2016/Sjednice/2020/Travanj/227%20siednica%20VRH/Novi%20direktorij/227%20-%201.pdf>
5. **Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, Narodne novine 123/17** https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_12_123_2798.html
6. **Pravilnik o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, Narodne novine broj 6/2019**
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2019_01_6_136.html
7. **Pravilnik o provedbi postupka vrednovanja, Narodne novine broj 66/2019**
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_07_66_1307.html
8. **Odluka o utvrđivanju akata strateškog planiranja povezanih s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021. do 2027. godine, rokova donošenja i tijela zaduženih za njihovu izradu**
https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages/0%20ministarstvu/Pristup%20informacijama/Zakoni%20i%20ostali%20propisi/Odluka%20o%20utvr%C4%91ivanju%20akata%20strate%C5%A1kog%20planiranja_27_10_20.pdf
9. **Godišnja statistička izvješća Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike** <https://mrosp.gov.hr/strategije-planovi-programi-izvjesca-statistika/4165>

TIM ZA PRETHODNO VREDNOVANJE:

1. Iva Munzar *Munzar*
2. Marija Lukec Presker *Presker*
3. Zvonimira Šamanić *Šamanić*